

לכבוד

מר משה בר סימן טוב

מנכ"ל משרד הבריאות

בפקס: 02-5655966

13.6.2016

שלום רב,

הנידון: תחנות לבריאות המשפחה במזרח ירושלים

סימוכין: מכתבנו מיום ה 18 ביוני 2013

תשובתך מיום 23.6.2016

אנו שבים ופונים אליך בבקשה להתערבותך לקידום הקמתן של שתי תחנות נוספות לבריאות המשפחה בירושלים המזרחית, בכדי לממש את זכותם הבסיסית של הורים ותינוקות לקבל את שירותי הבריאות החיוניים שמספקות טיפות החלב.

1. בשנת 2001, בעקבות עתירה בבג"ץ 1472/01 **הנאדי פראח נ' עירית ירושלים** (לא פורסם, ניתן ביום 24.4.2001), שהגישה האגודה לזכויות האזרח בעניין מצוקת טיפות חלב במזרח ירושלים, הצהירו עיריית ירושלים ומשרד הבריאות בפני בית המשפט העליון על נכונותם לפתוח תחנות לבריאות המשפחה במקום שתהיה בו פנייה מטעם התושבים.
2. מאז, בעקבות תכתובת ארוכת שנים של האגודה לזכויות האזרח מול גורמים בעיריית ירושלים ובמשרד הבריאות נפתחו מספר תחנות טיפות חלב בירושלים המזרחית: בסילואן ב-2011, בצור באהר במהלך 2014, ולאחרונה, במאי 2015 גם בבית חנינה.
3. למרות ההתקדמות, קיים עדיין מחסור בתחנות והתחנות הקיימות לא נותנות מענה מלא לצרכי התושבים. ראשית, בשכונות רבות בירושלים המזרחית עדיין אין טיפת חלב נגישות בלב השכונות: מחנה הפליטים שועפט, עיסאווייה, גיבל מוקבר, בית צפאפא. נכון להיום, התחנות הקרובות ביותר נמצאות במרחק רב מהשכונה, ולעתים קיים קושי רב בנגישות אליהן המקרה הכי בולט הוא בשכונות מעבר לחומה שמחייבת מעבר של מחסום ובידוק ביטחוני בכדי להגיע לשכונה אחרת (שועפט או בית חנינה) לקבלת הטיפול.
4. בנוסף, על פי נותנים שקיבלנו מעיריית ירושלים במענה לבקשת חופש מידע עולה, כי רוב התחנות הפעילות במזרח ירושלים אינן עומדות בתקן הקבוע בחוזר מנכ"ל מס' 12/07 של משרד הבריאות: "סטנדרט (תקן) להפעלת השירות המונע לפרט בטיפות החלב".
מצ"ב טבלה אשר מפרטת את החריגה מהסטנדרט.

5. בתשובת עירייה ירושלים לפנייתנו מיום 16.12.2015, ניתנה הבטחה לפתיחת תחנה נוספת ברובע המוסלמי בעיר העתיקה. בפגישתנו האחרונה עם הממונה על שירות בריאות הציבור בעיריית ב-2016.2.23 ביקשנו להחיש את הצעדים למימוש זאת. כמו כן, הדגשנו על רקע בחינת הנתונים והשטח את הצורך האקוטי בתחנה נוספת באזור מחנה הפליטים שועפאט.
6. בתגובה לפנייתנו בנוגע לפתיחת תחנה נוספת בעיר העתיקה, השיבה עיריית ירושלים שקיים קושי במציאת מבנה בתוך העיר העתיקה שמתאים לתחנה טיפת חלב, ועל כן נבחת כעת האופציה לפתיחת תחנה חדשה באחת השכונות הצמודות לחומות העיר. אנו מברכים על ההבנה והכונות לפתיחת תחנה זו ונבקש לדעת היכן הדברים עומדים כעת והאם הועבר התקציב לכך ממשרד הבריאות לעיריית ירושלים?
7. בנוגע לדרישתנו לפתוח תחנת בריאות משפחה נוספת בשכונות באזור מחנה הפליטים שועפאט מעבר לחומה השיבה עיריית ירושלים, כי הדבר תלוי בהעברת תקציבים ממשרד הבריאות. מנותנים שבידנו עולה כי מתגוררים במחנה הפליטים ובשכונות הסמוכות לו (ראס ח'מיס, דאחית אלסלאם, ראס שחאדה) למעלה מ-80,000 אלף תושבים¹. בתוך מחנה הפליטים קיימת מרפאה של אונר"א, אולם זאת אינה מעניקה טיפולים למי שאינו נושא תעודת פליט, היינו מרבית התושבים הירושלמים בשכונות מעבר לחומה ומסביב למחנה. בשלוש השכונות השכונות למחנה הפליטים אין ולו טיפת חלב אחת. אי לכך הורים נאלצים לעבור מחסום ולהגיע לשכונות שועפאט ובית חנינה על מנת לקבל שירותים מתחנות בריאות המשפחה, מה שמהווה חסם בנגישות לקבלת טיפולים. כתוצאה ועל פי עדויות שהגיעו לידי האגודה, אחוז הקטינים שמקבלים חיסונים בשכונות אלו הינו נמוך. על פי עדותו של עובד חברת נטלי, שתפקידו לחסן תלמידי בבתי הספר בירושלים המזרחית, הילדים בשכונות אלו סובלים ממחסור ניכר בחיסונים לכבד חיסון A, בשיעור הגבוה ביותר בירושלים, וכן משיעור גבוה של מחלה אבעבועות רוח varicella.
8. בסיפא של מכתבה של הממונה על שירות בריאות הציבור בעיריית ירושלים (שהפנו אליו לעיל), כתבה גב' בן יוסף כי "מספר המטופלים במזרח העיר אכן קטן יותר מהמספר במערבה ולא ברורות לנו דיון הסיבות למצב זה. אנו מסכימים כי דווקא בקרב אוכלוסייה עניה ומודרת יש חשיבות לקבל טיפול מניעה בסיסי". **אנו סבורים כי מספר המטופלים הנמוך יחסית בירושלים המזרחית נובע מהחוסרים ומהחסמים שצינו וכי יש להשקיע משאבים על מנת להנגיש את השירותים הללו לתושבי כל השכונות.**
9. אי לכך, אנו מבקשים את התערבותך המהירה לקידום פתיחת תחנות נוספות סביב העיר העתיקה, ובמחנה הפליטים שועפאט בשלב זה, ולפעול לשיפור השירותים הניתנים בתחנות הקיימות כיום, לרבות מספר התקנים.

בכבוד רב,

נסרין עליאן, עו"ד

¹ בג"צ 2235/14 ג'מיל סנדוקה נ' רשות הממשלתית למים וביו-ב- הודעה מעדכנת מטעם חברת הגיהון פסקה 20-21 התייחסה החברה לאומדן מספר התושבים בשכונות מעבר לחומה <http://www.acri.org.il/he/wp-content/uploads/2014/06/hit2235meshiva3-0115.pdf>

העתקים:

פרופסור איתמר גרוטו, ראש שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות, בפקס 02-6474838
גב' אלה מנו בן יוסף, ממונה על שירותי בריאות הציבור והגיל הרך, בפקס 02-6296894
ד"ר חן שטיין-זמיר, רופאת מחוז ירושלים, משרד הבריאות. בפקס 02-5314861
מר דוד קורן, יועץ ראש העיר לענייני ערבים, עיריית ירושלים, בפקס 02-6296014
גב' מונה חמד, מפקחת אזורית מזרח העיר, עיריית ירושלים בפקס 02-6296894
גב' בוני גולדברג, מנהלת מנהל קהילה, עיריית ירושלים, בפקס 02-6297404
גב' תמי מלכא, אחות מפקחת ראשית, עיריית ירושלים, בפקס 02-6296894

שם התחנה	שכונת שאותן היא משרתת	מס' תינוקות	מס' פעוטות	מצבת כ"א	פעוטות לאחות (תקן - 375 לאחות)	תינוקות לאחות (תקן - 100 לאחות)
ירושלים המזרחית						
סילוואן	סילוואן, ראס אל עמוד	304	1654	2.75 תקני אחיות עובדת רישום וניקיון 3 פעמים בשבוע רופא פעם בשבוע	601	110
שיח' ג'ראח	שיח' ג'ראח, ראס אל עמוד, ואדי אל ג'וז, עיסאווייה, עיר עתיקה, מ.פ שועפט	670	3660	5.68 תקני אחיות בת שירות אחת עובדת רישום וניקיון - חמישה ימים בשבוע רופא פעמיים בשבוע	644	118
א-טור	א-טור	379	1810	3 תקני אחיות עובדת רישום וניקיון - חמישה ימים בשבוע רופא פעם בשבוע	603	126
צור באהר	צור באהר, אום טובא, אום ליסון	531	2829	3 תקני אחיות עובדת רישום וניקיון - חמישה ימים בשבוע רופא פעם בשבוע	943	177
בית חנינא	בית חנינא	503	2327	3.2 תקני אחיות רופא פעם/פעמיים בשבוע	727	157
שועפאת	שועפאת	705	4111	4.75 תקני אחיות רופא פעמיים בשבוע	864	148
תחנות מעורבות - רופא פעם או פעמיים בשבוע						
ארמון הנציב	אום ליסון ג'אבל מוכאבר	667	3827	4 תקני אחיות שתי אחיות דוברות ערבית	956	167
					מתוכם 2705 ערבים	
פת	שכונת ירושלים המזרחית: בית צפאפא	451	2071	2.75 תקני אחיות, אחות אחת דוברת ערבית	753	164
					מתוכם - 1707 ערבים, לא שלחו לנו חלוקה	
גילה	שרפאת,	672	3629	4.38 תקני אחיות	824	153

מתוכם 28 מקבלי שירות ערבים,	75% מזכירה אחות אחת דוברת ערבית			בית צפאפא, בירעונה	
--------------------------------	---------------------------------------	--	--	--------------------------	--